

Glimtar ur mitt liv på Östergård i Kirsebergsstaden, Malmö 1936 – 1950

Jag är Alf Johannesson. Född den 2 augusti 1936 och uppvuxen på de sk Backarna i Kirseberg i östra Malmö. Min mor hette Ebba Astrid Ingeborg (född Ljungberg) och min far Erik Viggo Johannesson. Båda födda 1914. Mitt första levnadsår bodde vi på Solgatan 22 i det röda hus som ligger på hörnet mot Vattenverksvägen och som nu ägs av IKANO. Eftersom lägenheten, enligt min mor, utöver familjen även inrymde allehanda smådjur, flyttade vi då jag var i ettårsåldern till närliggande Östergård. Närmare bestämt till en enrummare på andra våningen med adress Östergårdsgatan 1i (nu Östergårdsgatan 1:17). Tambur, kök med gas- och vedspis samt vardagsrum med kamin. Endast kallt vatten, ingen centralvärme, gemensam toalett på vinden samt ett källar- och ett vindskontor. I källarplanet fanns även en tvättstuga med vedeldad tvättgryta. Grannen på vår trappavsats var familjen Lundberg. Hustrun hette Alice. När hon tvättade bjöd mor på förmiddagskaffe och vice versa. Signalen "kaffet klart" var ett par slag i lägenhetens vattenrör. Ljudet fortplantades till tvättstugan och strax var tvätterskan på plats vid kaffebordet. Det färdigtvättade bars vintertid upp på torkvinden i en mangelkorg och på sommaren till en gräsplan med 1

torkställningar som låg på Kirsebergsgatan mellan Östergård och dåvarande koloniområdet.

Östergård bestod och består fortfarande av fyra bostadslängor som omsluter en stor innegård. Dit kom man antingen via Kirsebergsgatan (idag Österhagsgatan) eller via Södra Bulltoftavägen. På min tid rymdes på gården tre soprum med ett antal galvaniserade tunnor i vilka lägenheternas osorterade sopor tömdes. Sommartid blev stanken närmast outhärdlig. Utanför en vattenkran för sköljning av sopespannen. För de mindre barnen fanns två sandlådor som en gång om året fylldes med ny grus. Kvinnorna piskade familjens mattor på någon av mattebommarna. Mellan dessa sopades på midsommarafton gruset bort för att få underlaget dansbart. Vår grannes son Engbert Olsson och hans dragspel engagerades och midsommarfirandet kunde starta. Varje trappuppgång och -avsats stod för sin trappstädning. Ebba hade sin vecka och Alice sin. I källarkontoret spinkade far pinnar för att eldas i lägenhetens vedspisar. Han arbetade som lastbilsreparatör på International Harvester som låg på Karlsgatan. Leveranserna från moderbolaget i USA kom i stora trälådor. Dessa slogs isär och brädorna sågades av de anställda till lämpliga längder, höggs upp (spinkades) och användes som bränsle bl a hos oss. Bilreparatör var på den tiden ett yrke med förhållandevis hög status. Om lönen låg i paritet därmed vet jag inte men jag kommer ihåg att far då jag var i sjuårsåldern tjänade etthundra kronor i veckan.

I Östergård inrymdes förutom lägenheter ett antal butiker. Vid hörnet Kirsebergsgatan-Södra Bulltoftavägen hade fru Persson sin tobaksaffär där det bl a gick att köpa cigaretter och rakblad styckvis. Vid ett tillfälle hade hon haft inbrott. Cigaretter blev bytet. Vem tjuven var kom polisen snart underfund om. Han var nämligen oförsiktig nog att bjuda ut bytet till försäljning hemmavid. FikaLotta drev kafé och mellan henne och fru Persson fanns en mjölkaffär. Dit kom man med sin spann och fick den fylld med önskat mått. Mjök i plomberade glasflaskor kom först senare. I andra ändan av Södra Bulltoftavägen låg det ytterligare en affär. Mitt minne säger mig att den närmast var att rubricera som en speceriaffär som sålde torrvaror. I en butik på S. Bulltoftavägen 32 kunde man bl a annat köpa korv skivad med kniv – man valde själv antal. På S. Bulltoftavägen 40A låg ett café. Områdets största affär var kooperationens Solidar i grannfastigheten Österhus (idag Beijers Hus). Där såldes varor som socker, mjöl och bönor i lös vikt. Allteftersom inköpet fortskred skrev butiksbiträdet upp respektive summa på en papperslapp. Pennan tog han från dess plats mellan örat och huvudet. När inköpet var klart räknades delsummorna ihop för hand med en häpnadsväckande hastighet. Kassakvittona sparades för att en gång om året hopräknas och lämnas till Solidar-butiken i en därför avsedd påse. En tid efter inlämnandet premierades mor och övriga husmödrar med en återbäring. Det var ofta de enda pengar som de i egenskap av hemmafruar kunde disponera själva. I Österhus fanns också en tobaksaffär med ett utbud likartat fru Perssons i Östergård. 3

Mitt emot Östergård på Östergårdsgatan låg och ligger Telegrafhusen. Avsikten hade förmodligen en gång varit att där upplåta bostäder enkom för anställda inom Telegrafverket. På min tid hade de boende där yrken av allehanda slag. Mellan Österhus och SJ:s verkstäder ligger på Hagstorpsgatan en bostadsfastighet som ursprungligen varit avsedd för SJ:s anställda. Där bodde bl a min bästa kompis Ingemar Johansson och hans familj. Någon mer gästvänlig familj än Johanssons har jag aldrig träffat. Hos den möttes man alltid av öppna famnen. Snickaryrket hade sina risker. Då jag en gång kom på besök öppnades dörren av far Kalle. Han hade den ena handen ordentligt bandagerad och meddelade att sågen allvarligt skadat ett par av hans fingrar. Tack och lov kunde han då skadan var läkt fortsätta sitt yrke. Förutom att träinreda järnvägsvagnar var Kalle ordförande i SJ:s konstförening. Helt utan någon som helst utbildning hade han med åren tillskansat sig en såväl bred som djup kunskap om modern konst. Men det där med modern, berättade han, tilltalade inte alla medlemmar. De ville hellre se att han satsade på röda stugor i solnedgång. Men Kalle stod på sig. Då lägenheten på Hagstorpsgatan blev för trång såldes större delen av den egna konsten och för pengarna köptes ett radhus i Djupadal (Ängeltoftagatan 10) i närheten av Limhamns Kyrkogård. Det dröjde inte länge förrän även dess väggar var fulla av tavlor.⁴ Min blivande hustru Carmen och jag fick i lysningspresent en litografi av malmömålaren Hans Larsson föreställande Jesus intåg i Jerusalem ridande på en åsna. Den hänger nu i mitt

sovrum. I och med att jag 1959 flyttade till Stockholm kom Ingemar och jag, som så ofta händer, ifrån varandra. Något som jag djupt beklagar och har svårt att förlåta mig för.

Ett skäl till att vi flyttade till just Östergård var förmodligen att mina farföräldrar Emma och Emil redan bodde där sedan lång tid tillbaka, i en tvårummare på andra våningen med adress Kirsebergsgatan 50A (nu Österhagsgatan 44). Dit hade de flyttat från Lorensgränd i stadsdelen Lugnet. I tvårummaren på Östergård fostrade paret fem söner – Erik, Börje, Agne, Folke och Kjell. Emil arbetade som smed inom Malmö stad. Vid ett tillfälle hade han slitit upp ett stort sår i handflatan. Att åka till sjukhus var det inte tal om. Emil cyklade hem och sydde ihop såret med nål och tråd. Sedan tillbaka till jobbet. Idag skulle man kallat honom för "tuffing". Som alla andra fruar stod Emma för arbetet i hemmet. Med tiden flög son efter son ur boet och skaffade egen familj. En dag varje jul var det middag för alla hos farmor och farfar. Med respektive och barnbarn kunde det i tvårummaren middagsutspisas upp till tjugo5 personer. Till varmrätten drack männen öl och brännvin. Det senare i storleken 6 cl, som på karlars vis inte fick "bitas av". Efter måltiden samlades kvinnorna i köket för att hjälpas åt med disken. Karlarna satt runt det avdukade middagsbordet och spelade kort, drack grogg (eau de vie och vichyvatten) och rökte. Redan efter en kort stund låg röken som en tät dimma i rummet utan att det bekom någon. Vad barnen sysslade med kommer jag inte ihåg. Till kaffet fortsatte gubbarna med eau de vie medan kvinnorna serverades likör. För att ta sig hem

fanns taxi och spårvagn att tillgå. Oavsett vad man valde så hörde det till att avsluta kalaset med en sk slänggrogg. Mitt minne säger mig att den alltid var mycket mer mahognyfärgad än de tidigare. Emma dog 1979 och Emil 1982.

Min morfar Axel var omgift med Hilma. De bodde i eget hus på Stenshuvudsgatan 10 i Limhamn. Morfar hade varit gift tidigare med Selma Nilsson som tillsammans med sitt barn dog i, som det då hette, barnsäng år 1922. Selma var mor till Helge, Ester, Ebba och Edvard. Äktenskapet mellan Axel och Hilma blev barnlöst. I trädgården på Stenshuvudsgatan, som jag som barn upplevde som jättestor, födde Axel upp duvor och höns. Där fanns dessutom ett antal fruktträd, ett utedass, en berså, ett potatisland samt en flaggstång på vars knopp sommartid koltrasten förnöjde oss med sin sång. Mot söderväggen växte ett aprikosträd och mitt på tomten ett, som jag då ansåg, gigantiskt träd med de allra sötaste bigarråer. Axel arbetade som maskinist på gödningsfabriken i Limhamn. Miljön där gjorde honom starkt astmatisk och han tvingades därför flera gånger om dagen inhalera röken från ett pulver med stark doft. För att undvika ohyra på sina fruktträd besprutades de av Axel med vad jag förmodar var DDT. Ingen ansiktsmask eller annan skyddsutrustning. I värmepannan i källare "tillagades" sk kapprockasill, salt sill invirad i flera lager fuktat tidningspapper som lades direkt på glöden. Till Limhamn tog vi oss vintertid med spårvagn, "Ettan" från Lundavägen till Gustav Adolfs torg och därifrån "Fyran" till Västanväg. Därifrån var det att promenera tio minuter till Stenshuvudsgatan. Hem var det lika

långt att gå från Lundavägen till Östergård. Så länge jag var ensamt barn cyklade om sommaren mor och far med mig i en barnsits på pakethållaren. Eftersom Ebbas syster Ester dog tidigt och det mellan Helge, Ebba och Edvard fanns missämja kom det aldrig, som hos farmor och farfar, till några familjetränningar hos mormor och morfar. Som liten sov jag middag under den tavla med en roende man (målad 1899), som nu hänger på mitt "kontor" i Bjärred. Mormor och morfar hade aldrig någon gran som stod på golvet utan en liten en som placerades på bordet. Märkligt tyckte jag. Både Hilma och Axel dog 1950.

Jöns Persson var den andra grannen. Dottern Astrid och min mor blev bästisar redan som barn. Då de var gamla nog att få vara ute och dansa var det Törringelund på lördagarna som gällde.⁷ Dit tog de sig per cykel. Ibland hände det att de först måste se till att få hem Axel och Jöns Persson från Hantverkshusets trädgård i centrala Limhamn där de satt och ölade med likasinnade. Polishuset låg vid torget i Limhamn. Morfar påstod att han där då och då spelade kort med poliserna. Astrid flyttade som gift till Eskilstuna där hon och hennes man Henning Rasmusson fick en dotter. Kontakterna med Ebba blev mer sporadiska men fortsatte livet ut.

Jag upplever det som ett stort privilegium att ha fått växa upp på **Östergård**. Där fanns allt utom förmögenheter. I stället gemenskap, värme och solidaritet. Man ställde upp för varandra. Åldersspannet var brett. Där bodde gamla, medelålders och unga. Av barn i alla åldrar vimlade det. Visst

hade en del det bättre ekonomiskt än andra. Det hade i första hand att göra med vilket yrke försörjaren hade. Den som jobbade på Sjölunda soptipp eller i hamnen tjänade antagligen mindre än den som var anställd i Telegrafverket. Men skillnaden var säkert inte himmelsvid. Spelade roll gjorde däremot barnaskarans storlek. Fem, sex barn var ingen ovanlighet. Att ensamförsörja en så stor familj var tufft. Och trångboddheten stor. Ingen lägenhet på Östergård var större än två rum och kök. Att där inhysa upp till åtta personer ställde stora krav på familjemedlemmarna. Störst på hemmafrun som dagligen och stundligen tvingades att konfronteras med en ofta knackig ekonomi, bråkande ungar och den eviga trångboddheten. Mannen kom hem på kvällen och förutsatte mat på bordet, lägenheten städad och barnen tysta. Alla hade 8 veckolön som utbetalades kontant varje fredag. Mitt i veckan var det många som "skrev upp" i affären, för att då lönen kom göra rätt för sig. Vilket inte alla klarade. Dessa blev tvingade att uppleva förnedringen att kreditstoppas och nekades att handla tills skulden reglerats. Vilka dessa personer var spreds snabbt. Dyligt gick inte att hålla hemligt. 1950, då jag skulle fylla fjorton och till hösten börja på realskolan Borgarskolan, flyttade vi från Östergård till Köpenhamnsvägen 22a. Lägenheten på Östergårdsgatan 1i hade blivit för trång för mor, far, mig själv, min syster Kerstin och min bror Ronnie (åtta respektive elva år yngre än mig).

Mina minnen från den lyckliga uppväxttiden på Backarna är

naturligtvis så här långt senare sporadiska och till en del ofullständiga. Men med säkerhet kommer jag ihåg

- vintrarna, då vi efter att ha gästat **mormor och morfar i Limhamn**, skulle ta oss tillbaka till Östergård. Jag var sömnig. Det var kallt. Promenaden till spårväghållplatsen på Linnégatan tycktes oändlig. "Fyran" verkade aldrig komma. Och när den äntligen dök upp var vagnen iskall och resan lång med byte till "Ettan" på Gustav Adolfs torg. Och sedan ytterligare en promenad, nu från Lundavägen till Östergård.

- att i trappuppgången bredvid vår bodde familjen Olsson. Fadern arbetade i en cykelaffär på Lundavägen ett par kvarter före Värnhemstorget. Sonen Engbert, som var fyra år äldre än jag, fick redan som liten **en vinröd tvåhjuling med handbroms**. När han växt ur den blev jag den nya ägaren. Stoltare kunde ingen känna sig. Då mor och far var rädda om mig fick jag inte lära mig cykla på egen hand utan far Erik sprang ömsom bredvid och ömsom bakom och försökte ge goda råd alltmedan han höll i cykeln. Än idag är jag övertygad om att ifall jag fått lära mig på egen hand hade inlärandet gått dubbelt så fort.

- att farmor, mor och jag ibland på **lördagarna promenerade till Drottningtorget** för att handla dels på torget och dels i saluhallen. Höna, kyckling och ägg köpte vi av mors faster Amanda från Östra Greve där

hon och min morfar Axels bror Albin drev jordbruk. Amanda tog tåget till och från Västra Station. I saluhallen inhandlades sådant som köttpålägg (ofta rökt hästkött) och ost. Och kanske en stek eller fläskkotletter till söndagsmiddagen. Hem tog vi spårvagnen. Det hela avslutades hos farmor med vad vi idag skulle kalla för förmiddagsfika. Lördagarna var speciella. Lägenheten var helgstädad. Far hade fått ut sin veckolön och skulle snart komma hem (man jobbade på lördagarna) och för honom stod en och en halv dags ledighet för dörren.

- **de oförglömliga soliga sommarsöndagarna.** Då cyklade farmor och farfar (på sin tandemcykel) och mor och far med mig på pakethållarens barnsits **till Lomma för att bada.** Ibland åtföljdes vi av fars yngste bror Kjell, som då fortfarande bodde hemma. Väl på 10 plats i sandskogen breddes filtarna ut och badkläderna togs på. Då som nu var vattnet i Lomma långgrunt. Femtio meter ut nådde det till knäna för att tio meter längre ut skvalpa vid anklarna. Ytterligare femtio meter från stranden hade man vatten till midjan. Efter badet bullades det upp med medhavda smörgåsar, kakor samt kaffe och lemonad. Min dessert var en tjugofemöresglass i den närliggande kiosken. Livet lekte!

- att **nyårsafton** var speciell. Klockan tolv sköts det upp raketer inne på gården. Min farbror Kjell var en av

huvudrollsinnehavarna. Han hade idogt lyckats att spara ihop till en ansevärd samling. Vad jag kan erinra mig kom aldrig någon till skada trots att det smälldes hej vilt. Och förhållandevis okontrollerat.

- att **världskriget** även påverkade oss i det neutrala Sverige. **Ransoneringskort** infördes. Sprit och vin fick endast inköpas mot uppvisande av **motbok**. Motboken berättigade till inköp av en viss mängd varje månad. 50-årsfirande och liknande bemarkelsedagar gav extra tilldelning. Mest åtrådda varor i övrigt var cigaretter och kaffe. De som inte rökte eller drack kaffe bytte sina kuponger mot andra varor. Allt som oftast väcktes vi nattetid av dånet från främmande flygplan. Det var **amerikanska bombplan** som kommit på avvägar efter att ha släppt sin last över Tyskland. Det svenska11 luftvärnet tände sina strålkastare och sköt avvisningseld. Splittret från granaterna blev morgonen därpå till samlarobjekt för oss ungar. De flygplan som tvingades nödlunda gick ner på Bulltofta Flygplats. Vid krigsslutet hade där bildats en mindre flygplanskyrkogård. Fönsterrutorna var tillverkade av plexiglas, ett material som var okänt för oss. De som kom över en bit filade ner det till en ring eller något annat smyckeliknande. Besättningarna inkvarterades i en inhägnad fastighet som jag har för mig låg på Vattenverksvägen. Det var där jag lärde mig mitt första

amerikanska ord ... chewing gum. Vi hade hört talas om tuggummi men aldrig smakat. Amerikanerna däremot hade käkarna i gång mest hela tiden. Då jag vid något enstaka tillfälle hade turen att bli förärad ett Wrigley Peppermint var lyckan fullständig.

- att mor Ebba hade två biologiska morbröder (syskon till Axels avlidna hustru Selma) som tidigt nittonhundratals emigrerat till Amerika. **Johan till San Francisco** och **Edvard till Seattle**. Om den förre hette det att han blivit ovän med sin far som i vredesmod bett honom dra dit pepparen växer. Väl framme i SF skickade han hem ett vykort med texten "Nu är jag där pepparen växer". Med Johan hade släkten i Sverige fortsättningsvis ingen kontakt. När mor, far och jag vid ett tillfälle kom hem till mormor och morfar möttes vi i trädgården av en jätte till karl. Det var Edvard som kommit på besök, det första sedan han flyttade. Vad jag förstod hade han i Amerika arbetat med väg-, järnvägs- och brobyggen. Inte skaffat sig en förmögenhet men hade med svenska mått mätt en god ekonomi. Jag har för mig att han vid något tillfälle var hem till oss på Östergård. I övrigt är mitt minne av Edwards besök diffust. Edvard kom väl överens med mor och hennes yngre bror som också hette Edvard. Så väl tillbaka i Seattle skickade han då och då till oss "**amerikapaket**". Det var med spänning mor och jag åkte ner till tullen för att hämta ut försändelsen. Det var färskrökt lax,

kaffe, tuggummi, fruktkonserver mm. Vid ett tillfälle hade Edvard lindat en plastduk runt paketet innan han lade det i kartongen. Mor blev rejält förgrymmad på tullarna när det visade sig att de, när innehåller skulle kontrolleras, råkat skära sönder plasten. Efter Edwards död blev det ett fasligt dividerande hit och dit mellan mor och hennes bror Edvard. Det hade nämligen hittats två¹³ testamenten, ett till mors förmån och ett till Edwards. Exakt hur det hela avlöpte kommer jag inte ihåg men mor blev inte utan – hon fick så att det räckte till bl a en sälskinnspläs och en Volkswagen "Bubbla", vår första bil.

- att det i direkt anslutning till Östergård låg ett **koloniområde**. Farmor och farfar hade en lott sedan länge. Mor och far köpte sin i min förskoleålder för etthundra kronor. På den fanns en liten stuga. Och grävd brunn, två äppelträd och två med plommon. Samt grönsaksland och en liten gräsmatta. Ett eldorado för mor och far. Som gödsel användes gammal tång som far, ibland tillsammans med mig, med cykel hämtade i säckar vid Sandsjön. Av en tillfällighet fick far veta att plommon gick att sälja till en grossist i rörsjöstaden. Denna sålde vidare till ett företag som gjorde sylt och marmelad. Priset per kilo kommer jag inte ihåg men varje krona som kom in var välkommen. Grannar till vår koloni var Åbjörnsson och Persson. Hos den förre växte på ena långsidan björnbär. Plocka dem

utan att bli riven var en omöjlighet. De otaliga och högljudda svordomar som i skördetid kom från Åbjörnsson gick inte att räkna. Persson jobbade vid Telegrafverket och bodde granne med FikaLotta. När hans son Sven en gång bjöd mig på ett äpple påpekade jag att det smakade precis som de som växte på ett av våra träd. Inte förrän långt senare ramlade 14 polletten ner. Sven hade pallat i vår koloni. När kommunen många år senare skulle bygga en ishall exproprierades kolonierna och är idag ett minne blott.

- att världen vidgades i och med **skolstarten**. Vi skolungar brukade på morgonen samlas på FikaLottas trappa för att gemensamt trava uppför Unionsbacken och sedan fortsätta via den kullerstensbelagda Källargatan till Kirsebergsskolan eller Backauniversitetet som den också kallades. Den allra första skoldagen åtföljdes vi av våra mödrar. Ebba Asp hette lärarinnan i första och andra klass. Trots den stora omställningen gick det fort att komma in i skolrutinen. Jag fick som klasskamrater grabbar (inga blandade klasser på den tiden) från andra delar av upptagningsområdet. Några bodde i Gula Faran, en fastighet som låg mitt emot Allhems tryckeri på Norra Bulltoftavägen och som hade namn om sig att hysa elaka och farliga personer. Hur ryktet uppstått vet jag inte. Andra klasskamrater kom från barnrikehuset vid Lundavägen som också kallades för Myrdalshuset efter

Alva och Gunnar Myrdal. Vad jag vet var de trånga men hade centralvärme, varmvatten och toalett inne. De mer välsituerade bodde i villor på Rostorp som låg i anslutning till Beijerspark. På andra sidan Lundavägen fanns Saarisgården med moderna lägenheter. Skolan hade en badavdelning med ett antal runda kar. I dessa tillsågs att vi tvagade oss med jämna mellanrum.¹⁵ Hygienen var inte som nu. Jag såg klasskamrater som säkert inte tvättat sig ordentligt sedan det förra skolbadet.

- att i **tredje till och med sjunde klass** Sven Jönsson var vår lärare. En liten späd person med kraftig mörk skäggväxt, som föredrog keps framför hatt. Han bodde i villa utanför stan. Exakt var minns jag inte. När det om vintrarna frös till tog han oss till en översvämning i närheten av sin bostad. Isen låg som en spegel. Jag tror att det bara var Ingemar Nilsson från Rostorp som hade moderna skridskor. Alla vi andra spände grillorna på våra kängor. Där satt de fast ett tag. Sedan var det till att spänna om dem. Andra hade inga **skridskor** överhuvudtaget. **Förbud mot aga** var ett okänt begrepp. I sjätte klass hade två av mina klasskamrater gått om två gånger. Det innebar att de var två äldre än vi andra. Båda var totalt skolomotiverade. Och därmed svårhanterliga. Botemedlet var straff. Det bestod i att "den skyldige" pryglades (misshandlades) av överläraren (numera titulerad rektor) och Sven Jönsson

med rotting . Jag såg själv resultatet, långa röda märken långt upp på ryggen. Men det här var tuffa grabbar som inte undslapp sig ett ljud. Men blickarna när de kom tillbaka till klassrummet var fulla av hat. Efter sjätte klass fick de sluta skolan eftersom ingen elev fick gå i folkskolan mer än åtta år. I sjätte klass gjorde vi en skolresa till **kullabergstrakten**. Vi badade på 16 rundstensstranden i Mölle och åkte hiss ner i gruvan i Höganäs. Där bröts, hör och häpna, stenkol. Något som förmodligen inte många känner till idag.

- att **sommarloven** var efterlängtt. Men smolk i bägaren var att det förutsattes att jag ett par veckor skulle bidra till familjens försörjning. Det var till att ta cykeln till Bernstorps gård och andra bönder för att höra om de hade behov av hjälp i lantbruket. Ofta blev det till att luka dvs att rensa ogräs. Tråkigare jobb finns inte. Men när väl arbetsveckorna var avklarade väntade friheten och därmed äventyren.

- att jag hört talas om **skollovskoloni**. Två somrar fick jag själv uppleva företeelsen. Båda tillbringade jag tre veckor (tror jag att det var) i Kungastugan strax utanför Hästveda i norra Skåne. Visst kändes det konstigt att stiga på tåget på Malmö C och veta att jag längre än någonsin tidigare skulle vara borta från familjen. Vagnen hade träbänkar och tåget drevs av ett ånglok som bolmade rök så att det stod härliga till. Man kom snabbt in i gemenskapen och de tre veckorna

fullkomligt flög iväg. Själv hade jag aldrig tidigare upplevt skog av större format. Ej heller hade jag badat i insjö. Till badplatsen i Lursjön tågade vi på led sjungande visor som "Vi går över daggstänkta berg". Andra året tillhörde jag veteranerna. 17

- att **scoutrörelsen** var mycket populär. Jag började redan som vargunge. Efter något år upptogs jag i den egentliga scoutrörelsen. Vi höll till i Kirsebergskyrkans källarlokal. Jag tillhörde patrullen Svalan och blev så småningom patrulledare. Till påsk åkte vi tåg till en stuga, som om jag kommer ihåg rätt, låg i trakten av Holmeja. Pingsthelgerna, då det var varmare ute, tältade vi på olika platser i sydvästskåne. Maten lagade vi själva. På kvällarna satt vi runt lägerelden och sjöng sånger. Dagarna ägnades åt praktiska övningar som att hantera en kompass, tända eld utan papper med max tre tändstickor, lära sig tolka skogen och dess invånare. Ett år arrangerades ett internationellt jättescoutläger i Åva, som ligger söder om Stockholm på vägen mot Gålö. Att åka så långt var förenat med en relativt hög kostnad. Trots detta var det många föräldrar som lyckades få ihop till sonens resa. Av själva lägret minns jag bara det stora antalet deltagare. Det jag däremot tydligt kommer ihåg är dagsutflykten till Stockholm. I min släkt både på mors och fars sida blev jag den förste som besökte huvudstaden. Att jag som vuxen skulle arbeta där i mer än femtio år fanns inte på kartan. Av

någon anledning har scoutrörelsen belastats med dåligt rykte. Jag upplevde den som bara positiv. Kanske var jag naiv?

- att jag alltid haft för mig att mor och far var överbeskyddande. Men när jag tänker efter så kan det omöjligt ha varit fallet. De var t ex fullt medvetna om att vi pågar från Östergård sommartid tillbringade många, många timmar i **Industrihamnen**. Och att vi var ute och drev både här och där. Tillsammans med Henry Svensson, Bo Friman, Bo Mårtensson och flera andra plockade vi mask på dagen för att på kvällskvisten agna våra långrevar på kajen mellan silona och piren i Industrihamnen. Vattendjupet var nio meter så reven fick anpassas därefter. Med en tyngd i änden slängdes den ut så långt man orkade. Vid sjutiden nästa morgon samlades vi för att åka och vittja. Vi blev sällan utan fångst. Fångsterna bestod av ål, ulk, småtorsk och abborre. Jag kommer ihåg att jag en gång cyklade hem med en ål som var så lång att den släpade i gatan där den hängde från styret. I samband med att vi lade ut våra långrevar på kvällen tog vi ofta ett svalkande dopp vid piren. Överhuvudtaget var fiske en sysselsättning som upptog många av våra sommarlovsdagar. Var vi inte i hamnen så låg vi och metade abborre från Slussbron. Där var vattnet inte djupare än att vi såg botten. Och fiskarna. På försommaren gick makrillen till i Nyhamnen. Vattnet fullkomligt kokade när

makrillstimmet simmade runt-runt. Varför bara där och inte i Industrihamnen och inte i Frihamnen är för mig fortfarande ett mysterium.

- att **badstranden Ribbersborg** eller Ribban, som vi sade, var ett annat av våra sommarmål. Konstigt nog¹⁹ kommer jag inte ihåg att vi cyklade dit. Däremot minns jag att vi åkte spårvagn . "Ettan" till Gustav Adolfs torg och "Fyran" till Fridhemsplan. Sedan en rask promenad till den härliga sandstranden och det underbara vattnet. Då fanns endast en brygga. När vi inte badade fångade vi tångkrabbor och småål genom att lyfta upp tångruskor från botten med en handduk. Vid sommarlovets slut var vi bruna som pepparkakor.

- **Bulltofta flygplats**, som inte låg långt från Östergård. Efter kriget började trafikflyget ta fart. Om vi inte hade annat att göra cyklade vi för att se om det kom, stod eller startade något plan. Oftast hade vi otur eftersom trafiken på Bulltofta var minst sagt gles. Men ibland kunde vi kolla in en DC 3:a, som var den då förhärskande trafikflygmodellen. Noterbart är att Bulltofta på den tiden bl a trafikerade Kastrup i Köpenhamn. Flygresan dit tog femton minuter. Jag gjorde den själv när jag var tjugotvå.

- -

- att på sommaren vi **ungar var utomhus** i stort sett hela den vakna tiden. Anledningen var naturligtvis trångboddheten. Hem kom vi då hungern gav sig till

känna. Annars var vi jämt ute och drev. I **Beijers park** var vi ofta. Jag minns att vi en gång badade i dammen där. Detta trots vetskapen om att vattnet var allt annat än rent och botten gyttjig. Men dagen var varm och nära alternativ saknades. Vintertid tog de äldre 20 pågarna vatten från dammen och hällde på den backe som än i dag finns kvar. På isen som bildades åkte de sedan kana. Bäst gick det med tofflor som var nerslitna till träet. En bit längre ut på landet låg Ankedammen. Där klättrade vi i träd och lekte Tarzan.

- att bl a **fartygsbyggaren Kockum** i Malmö efter kriget hade stor brist på arbetskraft. Rekryterarna fick napp i Italien och snart fylldes barackerna vid Ankedammen av mörkhåriga manspersoner med sydländskt tungomål. Utanför hängde Malmös tjejer. Det utländska var spännande och hade en otrolig dragningskraft. Till malmögrabbarnas förtrytelse. På andra sidan Bulltofta Flygplats låg Kung Karls Backar. Exakt vad vi gjorde där har fallit ur minnet.

- att det var mer sällan som vi var inne i det centrala Malmö. Undantaget var **matinésöndagarna**. Filmerna började klockan ett och tre. Westerngenren stod på topp med skådespelare som Errol Flynn, Allan Ladd och Gary Cooper. Och Johnny Weissmuller som Tarzan missade vi aldrig. Vår närmaste matinébiograf var Grand vid Drottningtorget. Längre hemifrån låg Plaza på S. Förstadsgatan, Crab på Södergatan, Amiralen vid

Folkets Park och Scala på Stora Nygatan. Biljetterna kostade femtio öre. Att gå på matiné var populärt så det gällde att komma i god tid. Dels för att överhuvudtaget komma in och dels för att slippa sitta längst fram (på stråken). Vi försökte alltid med 21 ett föreställningen. Missade vi den och det var en bra film ställde vi oss i kö för trebion.

- att **fotboll** var den populära sporten och laget **Malmö FF** . Matcherna på det som nu är Gamla Idrottsplatsen var oftast fullsatta. Den stora konkurrenten var IFK Norrköping med bl a "Mulle" Holmkvist och de tre bröderna Nordahl . När vårt lag blev svenska mästare 1944 visste lyckan inte till sig. Spelare som Egon "Todde" Jönsson, Stellan Nilsson, Kjell Rosén, Sture Mårtensson, Sven Hjertsson, Helge "Gripen" Bengtsson och Erik Nilsson helgonförklarades. Min idol var centern Gustav Nilsson. Varför vet jag inte.

- en **fotboll** på den tiden **var guld värd** . Den var tillverkad av hopsydd läderbitar som hade en öppning genom vilken man stoppade in en upp-pumpbar gummiblåsa (blära). Öppningen förslöts med samma typ av snörning som finns på en sko. Om man fick tag i läderdelen men ingen blära stoppade man med gamla tidningar som packades in så gott det gick. Jag glömmer aldrig vår glädje då en i gänget via en bekant

som hade kontakter med MFF kom över en av deras träningsfotbollar. När kriget var över och vi litet äldre, flyttades våra övningar till fotbollsplanen som då låg mellan Kirsebergsskolan och fängelset. Underlaget var grus, nätet identiskt med sådant som satt i staket och målramen av fyrkantsvirke. Planen var hemmaarena för Kirsebergs IF och Sjölunda BK (som senare bytte namn till Bulltofta BK). Varje söndagförmiddag var det match. Lagen påhejades livligt av bl a fängelsets interner som kunde öppna en liten lucka i cellfönstret. När skolan skulle byggas ut flyttades fotbollsplanen till andra sidan fängelset. Där ligger den än idag. Gräsklädd!

- att **varmbadhuset** låg på Drottninggatan i Rörsjöstaden. I dess bassäng lärde Simklubben Ran mig att simma. Vintertid hände det att vi då och då besökte badet. Oftast på fredagskvällen. I vårt gäng ingick Lars i den berömda brottarfamiljen Freij (näst äldste sonen Gustav blev olympisk guldmedaljör i London 1948) som bodde i eget hus på Södra Bulltoftavägen mitt emot Östergård. Ibland konfronterades vi i badhuset med ett gäng från Fredriksbergsgatan som gillade att leva rövare och ge sig på andra badande. Men tillsammans med freijbrodern såg Östergård till att det blev ordning och reda. Oftast försvann fredriksbergarna relativt snart.

De av oss som hade fem öre kvar kunde på hemvägen köpa ett bröd med senap i korvkiosken.

- att **skomakare Lundin** hade sin verkstad i en källare på Östergård. Ljus fick han från ett litet fönster som satt i marknivå. När vi en gång satte en pappskiva för ljusinsläppet blev Lundin helt vansinnig. Vi rusade²³ naturligtvis därifrån och försvann på olika håll. Jag hem. Efter en stund knackade det på vår dörr. Utanför stod Lundin med en läderrem i handen. Hur han fått reda på att jag varit med om sabotaget vet jag fortfarande inte. Men som alla mödrar försvarade Ebba sitt barn. I det här fallet mig. ”Nej, Lundin måste ha fel. Alf har inte varit hemifrån på hela förmiddagen. Det svär jag på!” Så Lundin fick gå med oförrättat ärende. Att jag då far kom hem fick stå till svars var en annan femma. I fortsättning försvann jag så fort skomakare Lundin kom inom synhåll.

- att jag på det hela taget var ett friskt barn. Detta till trots var jag i förskoleåldern inlagd på Flensburgska Barnsjukhuset i fjorton dagar. **Scharlakansfeber** var orsaken. Det var på den tiden, d v s innan man vaccinerades, en ganska vanlig barnsjukdom. Något tydligt minne från lasarettstiden har jag inte. I ungefär samma ålder gjorde man sitt första kirurgiska ingrepp på mig när mina halsmandlar avlägsnades. Varför har jag ingen aning om. En klar minnesbild har jag däremot

av att läkaren rekommenderade mor att på hemvägen köpa en glass till mig. Det hade något med läkningen att göra.

- att **konfirmationen** var något som man bara skulle gå igenom. Den tillhörde traditionen och hade för de allra flesta inget med religiositet att göra. Av betydelse var däremot den nya kostymen och armbandsklockan som vi pågar förutsattes bli förärade. För töserna gällde vit klänning. Kostymen var för majoriteten också den första någonsin och eftersom den förutsattes räcka ytterligare ett par år köptes den något för stor. Vi undervisades av kyrkoherde Hagbard Isberg, som när Kirseberg blev egen församling, utsågs till dess första överhuvud. Efter ett jag fått ett par tillsägelser om att inte prata under "lektionerna" ansåg Isberg måttet rågat när han ansåg att jag fortsatte att störa hans undervisning strax före konfirmationsdagen. Han kastade ut mig ur kyrkan och meddelade att det inte skulle bli någon konfirmation för Alf Johannesson. Mig gjorde det ingenting men för mor Ebba var det nära nog en katastrof. Emellertid tog hon mod till sig och sökte upp Isberg . Resultatet blev att jag återupptogs i gemenskapen och fick min konfirmation. Och kostym och klocka. Samt förhoppningsvis syndernas förlåtelse. En av mina konfirmationskamrater var Ingvar Andersson, då en blyg tonåring. Via ABF i Malmö

etablerade han sig i vuxen ålder som en gedigen och omtyckt skådespelare med en mängd TV-roller, bl a i ett antal Beckfilmer där han spelade den jovialiske kommissarie Månsson från Malmö. År 2011 träffade jag honom i Vittsjö, där han läste ett urval av Fritiof Nilsson Piratens historier inför en stor och hänförd publik.

- att min **farmor Emma Kristina** (född Fransson 1891) växte upp i Gröndal, södra Sandsjö, Kronobergs län. När och var hon lärde känna **Emil August Johannesson** känner jag inte till. Farmor Emma hade god kontakt med dels sin bror Edvin i Hensmåla, Kronobergs län och dels med sin kusin Kalle Karlsson i Dångebo, södra Sandsjö, Kronobergs län. Den förre levde hela sitt liv ensam i föräldrahemmet. Huset, vars träfasad med åren blivit helt grå, låg i en stor glänta upptill Hensmålasjön. Kontakten med omvärlden stod i första hand lantbrevbäraren för. Denne var en ivrig amatördokumentärfotograf som fascinerades av Edvin och hans liv i ensamhet. Intresset resulterade i en film (jag har en kopia) som bl a visades i Sveriges Television. Emmas kusin Kalle drev en charkuteributik i den egna villan i Dångebo. Hustrun hette Vega och döttrarna Vinnie, Kerstin och Margareta, tror jag var namnet på den yngsta. 1938 eller året därpå fick min far låna en bil och i den inpackades farmor och farfar, mor, far och jag, farbror Kjell och, om jag kommer ihåg rätt,

ytterligare någon av fars bröder. Jag har fått höra att vi startade hemifrån klockan fyra på söndagsmorgonen för att köra de tjugo milen upp till Hensmåla och Dångebo. Dagen blev till en trevlig släktträff som tyvärr inte varade så länge som man önskat. Hemresan var ju tvungen att ske samma dag. Men den måste ha varit lyckad eftersom det pratades om den så länge farmor och farfar levde. På något sätt blev den till en milstolpe inom slakten Johannesson. Hur gammal jag var då jag och farbror Kjell åkte på "semester" till slakten i Småland minns jag inte. Men jag kommer ihåg att vi åkte persontåg till Alvesta. Till skillnad från snälltågen stannade persontågen vid i stort sett varje station. Men vad gjorde det, vi hade ju all tid i världen och varken Kjell eller jag hade tidigare åkt tåg i någon större utsträckning. I Alvesta bytte vi till växjötåget och väl där till ett smalspårigt som drogs av ånglok. Konga var slutstationen och där väntade Kalle med sin stora "amerikanare". Under den vecka som vi bodde i Dångebo hos Kalle och Vega hann vi bl a med att besöka marknaden Tossiga Bonnadan i Blekinge och fiska från Kalles eka i den närliggande sjön, som jag tyvärr glömt namnet på. Väl tillbaka på Östergård beskylldes jag av kompisarna för att prata småländska. Farfar Emil hade en cykel som han använde för att ta sig till och från jobbet. Sommar som vinter oavsett väderleken var han klädd i en avlagd kostymkavaj. På

sin femtioårsdag fick han av sina söner en halvlång skinnrock, som han till en början tyckte var för fin för att användas till vardags. Tack och lov ändrade han sig ganska så snart. Tillsammans åkte han och farmor på sin tandemcykel som farfar höll i toppskick. Med den 27 brukade de under semestrarna förflytta sig till och från släkten i Småland. De startade tidigt på morgonen och hade framför sig tjugo mil på mestadels backiga grusvägar. De bodde hos Edvin i Hensmåla. Sista resan gjorde Emma och Emil samma sommar som han gått i pension vid 67 års ålder. Tuffa gamlingar på den tiden!

- att gårdskarlen **Leo** höll ögonen på oss ungar. När larmet gick om att Leo var i antågande stack man iväg antingen man gjort något ofog eller inte. Alla föräldrar var glada att Leo fanns.

- i en familj jobbade mannen på **Skitspissen** (idag Spillepeng) d v s soptippen som låg där den ligger idag ute vid Sjölunda. Skillnaden är att den numera är täckt medan man då bara tippade soporna och därefter lät dem bli liggande. Ett öppet matbord för tusentals måsar och råttor. På Bergsgatan i Malmö låg chokladfabriken Mazetti. Ibland gick produktionen inte enligt planerna. Resultatet blev att man var tvungen att kassera. De icke godkända produkterna kördes ut till Skitspissen. Vad jag förstår fanns det ett oskrivet avtal med personalen där om försiktig hantering. Resultatet blev att det vid dessa tillfällen

vankades obetydligt kvaddad men choklad god som ny påergård. Till saken hör också att det i den aktuella familjen fanns en uppsjö av något naggade porslinsfigurer. Alla härstammade från Skitspissen.²⁸ Sonen i familjen blev vad jag hört sägas en mycket bra vänsterytter i Kirsebergs A-lag.

- att på Bulltofta flygplats under kriget en del s k flygmalajer var förlagda. Det har alltid påståtts att kvinnor haft en fäbless för män i uniform. Sant eller inte så vet jag med bestämdhet att en av töserna på Östergård gick under öknamnet **Flygmadrassen**. Om skälet därtill får var och en spekulera.

- en person som inte bodde på Östergård, men som allt som oftast besökte oss, var **SåOchSå**. Namnet hade han fått eftersom han i stort sett i varje mening hade med orden såochså. Vad han egentligen hette var det ingen som visste. Han bodde på ett hem ute i Nordanå. Till oss kom han medelst cykel. På pakethållare hade han en säck med en brödlimpa i. Det påstods att han genom den silade rödsprit som han sedan drack. Om sanningshalten har jag ingen aning. Vad jag däremot kan gå ed på är att han kunde blåsa ut sin cigarettrök genom öronen. Det har jag och många med mig sett.

- på tredje våningen i vår trappuppgång fanns två lägenheter. I den ena bodde **herr och fru Olsson**. Ett

mycket äldre par utan egna barn. Förmodligen var det skälet till att de fattade tycke för min syster Kerstin. De visste inte hur väl de ville henne. Antagligen fann de i henne den dotter som de själva aldrig fick. Och Kerstin var lätt att tycka om. I den andra lägenheten bodde **familjen Reimer** – man, hustru och två pojkar. Mannen var till yrket buntmakare. Idag skulle han benämnas körsnär. Vintertid ståtade Ebbe och hans bror i eleganta handskar av skinn som gick en bra bit upp på armarna. Fadern var dessutom en baddare på att fiska. Det hände nästan aldrig att han kom hem tomhänt. Något som min far klart stördes av. ”Var i helvete är det han fiskar?” undrade han. Det fick far Erik aldrig reda på.

- vid både infarten från Kirsebergsgatan och S. Bulltoftavägen fanns trädplanteringar omgärdade av låga järnstaket. På det vid S. Bulltoftavägen satt det allt som oftast ett antal **gubbar och drack bier**. De bodde i den delen av Östergård. Vad de jobbade med visste jag inte då och inte heller idag. De satt där och utbytte åsikter om både det ena och det andra. Nu då jag läst John Steinbeck finner jag vissa likheter med personerna i romanerna ”Det stora kalaset” och ”En underbar torsdag”.

- i trappan upptill farmors och farfars bodde en **familj med två söner**. Den ene var lika gammal som jag och

den andre två år äldre. Modern var hemmafru medan fadern arbetade inom **det** kommunala. Båda sönerna ansågs som vilda. En gång körde den äldre med den yngre bakpå cykeln utför den grusklädda³⁰ Unionsbacken som ledde från Vattenverksvägen ner mot S. Bulltoftavägen. Mitt i backen fick passageraren för sig att prova cykellåset. Resultatet blev tvärstopp, havererad cykel och en mängd skrubbsår fulla av grus. I köket hade familjen, precis som många andra, en utdragssoffa med avtagbart lock. Då sönerna var ensamma hemma kastade vi kniv mot dess baksida. Jag hörde aldrig att de blev bannade för denna osed. Vad jag idag vet gick det tyvärr inte helt bra för dem senare i livet.

När jag tänker tillbaka på **de fjorton åren på Backarna** slås jag av hur lite jag då funderade på **mors och fars roll**. De fanns och skulle bara finnas där. Som den största av självklarheter. Det är först nu i vuxen och snart övervuxen ålder som jag förstår hur mycket de betydde för att mitt liv formades till vad det blivit. Och hur mycket de förmodligen fick undvara för att vi syskon skulle få en trygg barndom. Fem personer skulle leva på fars lön. Det innebar att mor fick gno och gnetta för att få det hela att gå ihop. Och ändå upplevde jag inte någonsin att vi hade det fattigt. Det fanns mat på bordet och på söndagen serverade mor alltid något extra gott som t ex ox- eller fläskstek, biff eller fläskkottletter. Och kläder hade vi både till vardags och helg. Trångboddheten hade vi gemensamt med alla andra på

Östergård. Fem personer i ett rum och kök var inget att gnälla över. Det var först när jag började på Borgarskolan som jag fick klart för mig att det fanns barn och ungdomar med eget rum.³¹

Den fasta grunden till mitt liv lades av **mina föräldrar**. Inte så att de hade en massa visioner och högtflygande planer för oss tre barn. Ambitionen var primärt att vi skulle få ett bättre liv än deras eget. Båda var jordnära realister som hade en inneboende klokhet och fasta regler för hur livet borde levas. De **tillhörde den generation som formade det moderna Sverige**. Tråkigt nog uttryckte jag då de levde inte tydligt nog den tacksamhet och stolthet som jag idag känner över att ha fötts och uppfostrats av Ebba och Erik Johannesson. Jag hoppas att jag mer i handlingar visade min uppskattning och att de kände den. Innerst inne tror jag att de gjorde det!

Ovanstående "Glimtar ur mitt liv" startades 2014 o avslutades 2019

Därefter har det dykt upp ytterligare minnen. De här t ex

- som tidigare sagts tillbringade vi ungar, på grund av allas trångboddhet, mer eller mindre **all ledig tid utomhus**. Vi utforskade vår omgivning. Som utvidgades mer och mer. Så t ex var Malmös jättestora rangerbangård alltid intressant. När efter kriget de första bananerna kom till Sverige anlände de till Malmö med järnväg. Vad var då mer naturligt än att vi försökte ta reda på i vilka vagnar och om dessa gick att öppna.

Tyvärr inte. Självfallet var allt som oftast tvungna att korsa spåren. Ibland under de stillastående vagnarna. Det höll en gång på att gå illa för mig. Då jag befann mig mitt under började tåget rulla. Tack och lov hann jag kasta mig i säkerhet över rälsen. Men än idag tänker jag mig ibland med huvudet på ena sidan och resten av kroppen på den andra sidan spåret.

– det som idag är nöjesetablissemanget Slagthuset på Jörgen Kocksgatan var under min tid på Backarna ett slakthus. På baksidan löpte järnvägsspår som var nedsänkta i marken. Där upptäckte vi en gång **en jättelik råtta**. Som naturligtvis skulle tas ihjäl. Med stenar och pinnar tävlade vi om vem som var mest våldsbenägen. Beklämmande att idag tänka mig i den rollen.

– att följa med far Erik på **MFF:s hemmamatcher** var högtidsstunder. Högst upp på västra ståplatsläktaren var det som gällde. Till höger den eleganta sittplatsläktaren under tak för de som hade råd. Kom vi i god tid fick vi som bonus kolla in en pojk- eller juniorlagsmatch. Sen den ljusblåklädda MFF orkestern som marscherade fram och tillbaka på planen. En av trumpetarna var Olle Nilsson som spelade i Harry Arnolds orkester på danspalatset Amiralen. Om jag hade tur hittade jag en urdrucken lemonadflaska som sedan pantades hemmavid. Höjdpunkten var året 1944. Då blev MFF för första gången svenska mästare.

Med spelare som Kjell Rosén, Stellan Nilsson, Egon33

”Todde” Jönsson, Erik Nilsson, Sune Mårtensson, ”Pigge” Sandberg och Gustav Nilsson. Målvakten Helge ”Gripen” Bengtsson inte att förglömma. Vilket lag!

– under kriget uppmanades till **tidningsinsamling**. Jag och ett par kompisar fick ihop en anseelig mängd. Som buntades och lastades på en inlånad dragkärra. Sedan iväg till uppköparen som hade sina lokaler i ett skjul där nu gallerian Entré ligger. Om jag kommer ihåg rätt. När vi kom dit var lokalen alldeles tom på personal men full av tidningsbuntar. För oss föll det sig helt naturligt att fylla på vår dragkärra med buntar från lagret. Oärligt naturligtvis. Men vad gjorde vi inte för pengar.

– på Östergård fanns två sandlådor fyllda med grus. Inte sand. Kommer ihåg att vi som relativt små grävde **grottor nere i gruset**. De precis som kojor i skogen upplevdes som mysiga. Ingen, inte ens de vuxna, tänkte på risken för ras, som garanterat hade dödat någon eller några av oss.”

– min förste **scoutledare var ”Pålle”**, vars mor drev en speceriaffär på Vattenverksvägen. ”Pålle” var en entusiastisk frimärkssamlare och han fick mig intresserad. Jag koncentrerade mig på svenska

frimärken och fick med tiden en hygglig samling prydligt insatt i album. Det gällde att hålla ordning på valörer, tandning och mycket annat. Vad jag senare fått mig berättat väletablerade sig "Pålle" i det malmötiska kulturlivet. Då jag många år senare frågade min mor Ebba vart mitt frimärksalbum tagit vägen blev svaret "Det har jag hottat (kastat)! Gamla frimärken var väl inget att ha kvar". Jag talade inte om för henne att den förmodligen vid den tidpunkten var värd åtskilliga tusenlappar. Den skyldige var ju faktiskt jag, som vid min flytt hemifrån, inte tog det med mig.

- folkskolorna på den tiden hade flick- och pojkklasser. Denna segregation återfanns även på Östergård. Töserna höll på med sitt. Hoppade rep och hage, kastade boll mot vägg, fnittrade och hade sig alltmedan vi pågar var ute och drev än här och än där. Undantaget var våren då **kulspelandet** tog fart. Då höll vi oss hemmavid. Henry Svensson var den oomstridde mästaren. Helt enkelt oslagbar. Att umgås med tjejer upplevdes förnedrande och den eventuella statusen som man haft sjönk som en sten. Nej, pojkar för sig och flickor för sig var vad som gällde .

- året **1950** var det sista i folkskolan. Då hade jag gått sju år på Kirsebergsskolan. Ytterligare två händelser detta år bidrog till att förändra mitt kommande liv. Dels **flyttade Familjen från "Backarna"** (idag

Kirsebergsstaden) till Köpenhamnsvägen 22A i Slottsstaden och dels **fortsatte jag min utbildning** med målet realexamen och därefter studentexamen vid Malmö Handelsgymnasium. Den **nya lägenheten** på 2 rum och kök var nybyggd och hade allt som den gamla saknade – badrum med toalett och badkar, balkong, centralvärme, kylskåp samt varmt och kallt vatten. I det mindre rummet huserade jag, min 8 år yngre syster Kerstin samt min bror Ronnie, ytterligare 3 år yngre. Mor och far sov i bäddsoffa i vardagsrummet. Alla fem upplevde det nya boendet som paradiset.

- dels **hade jag kommit in på Borgarskolans fyraåriga handelslinje**. Lärosätet låg där det ligger än idag, på Regementsgatan. Lagom cykelavstånd från den nya bostaden. Redan på uppropsdagen märktes stor skillnad mot Kirsebergsskolan. Där hade vår lärare Sven Jönsson undervisat i samtliga ämnen och alla i klassen, som innehöll endast pojkar, kom från närområdet. Borgarskolan samlade elever från alla möjliga håll i Malmö. Klädseln avslöjade en del om härkomsten. Så t ex var en kille iklädd en elegant glencheck-kostym samt vit skjorta och slips. Själv hade jag utanpåskjorta under en enkel tröja. I undervisningen gällde **blandade klasser**. Kändes till en början lite märkligt. Varje ämne hade sin lärare.

Nya ämnen var bl a maskinskrivning, stenografi, handelsräkning och bokföring. Fick **nya kompisar**. Thorsten Jönsson från Lundbergsgatan, Sune Persson från söder, Berndt Dahlström från Limhamn och Arne Hansson från Sofielund. Samt Gun Jönsson från trakten av Folkets Park.

”Glimtar ur

mitt liv” avslutades 23 februari 2023